

Vejledning til det gode essay i filosofi

Et filosofisk essay kan ofte betragtes som et forsvar for en holdning eller påstand. Derfor skal essayet indeholde argumentation. Den hyppigste fejl er altså at komme med holdninger uden begrundelser. At man selv synes, at noget er indlysende, betyder ikke at andre er enige om det. Et tip er faktisk at gå ud fra at læseren af ens essay er uenig i det man skriver. Man skal altså for eksempel ikke skrive: "Min holdning er, at alt er relativt". Man skal skrive: "Min holdning er, at alt er relativt. Det mener jeg fordi...". Det går heller ikke at sige: "Descartes synes Q". Man skal skrive: "Descartes synes Q, men det følgende tanke-eksperiment vil vise at Q er falsk...".

Hvad skal et essay?

Et filosofisk essay starter ofte med at fremsætte en påstand eller et argument, der så skal undersøges. Herefter går det i gang med en eller flere af følgende:

- Det kritiserer idéen; eller viser at noget i argumentation er forkert
- Det forsvarer argumentet imod en mulig kritik
- Det giver grunde til at tro på påstanden
- Det viser styrker og svagheder ved forskellige holdninger til påstanden
- Det giver eksempler, der hjælper til at forklare påstanden
- Det argumenterer for, at visse filosoffer ville gå ind for påstanden ud fra deres filosofi, selvom de ikke eksplicit har godkendt påstanden
- Det diskuterer de konsekvenser påstanden ville have, hvis den var sand
- Det reviderer påstanden i lyset af en eller flere indvendinger

Gode råd til et essay

- Gab ikke over for meget, det er bedre at være beskeden og have en mindre pointe; men den pointe skal være klar, direkte og velbegrundet.
- Vis at du har forstået materialet og at du er i stand til at tænke kritisk over det. Det kræver en grad af selvstændig tænkning. Det betyder ikke at du skal komme med et væsentligt bidrag til den menneskelige tænkningens historie, men at du skal komme med dit eget argument, dit eget forsvar, kritik og måde at bygge din argumentation op på.
- Lav en disposition og skaf dig et overblik over hvordan din argumentation vil komme til at foregå.
- Spar din læser for at skulle bruge energi på at forstå dit essays struktur. Gør den klar og tydelig for hende. Skriv for eksempel: "Jeg vil begynde med..." eller "Før jeg går i gang med at vise, hvad der er problemet i dette argument, vil jeg...". Derfor er din disposition også vigtig: Har du ikke selv skaffet dig et overblik, inden du går i gang, vil din læser nok heller ikke få det.
- Husk altid at markere, når du selv er på banen, og når det er en eller anden filosofers synspunkter du diskuterer.
- Der er ingen grund til "at varme op" i indledningen. Kom til sagen med det samme.

Eksempler

Det er meget vigtigt at have eksempler i et essay. Mange synes at filosoffer tænker abstrakt og svært forståeligt, og eksempler er den bedste måde at gøre den tænkning nemmere at forstå. Eksempler er desuden gode til at forklare de synspunkter, der spiller en vigtig rolle i din argumentation.

Sprog

Undgå det unødvendigt komplicerede sprog. Reglen er her: "Hvis du ikke ville sige det, så skriv det heller ikke".

Vær konsekvent: hvis du har kaldt noget X i starten af din opgave; så bliv ved med at kalde det X. Der er ingen grund til at lave bruge sproglig variation, bare fordi man kan. I filosofi signalerer selv en lille sproglig variation, at nu taler man om noget nyt.

I filosofi bruger man ofte hverdagsord på en måde, som man normalt ikke ser. For eksempel kan man kalde "en person" for et væsen med rationel tænkning og selvbevidsthed. Forstået på denne måde er hvaler og chimpanse "personer".

Forudse indvendinger

Prøv at forudse indvendinger til din påstand og imødegå disse indvendinger. Hvis du for eksempel kritiserer en filosof synspunkt, så gå ud fra at han ikke umiddelbart ville indrømme et nederlag. Forestil dig, hvad hans modsvar ville være. Hvordan vil du takle det? Vær ikke bange for selv at påpege indvendinger og svagheder i din argumentation. Det er bedre selv at gøre det, end at håbe læseren ikke ser dem.

Hvad nu hvis du går i stå?

Det er ikke nødvendigvis noget problem. Dit essay behøver ikke have et endegyldigt svar til et problem, eller et "ja" eller "nej" til et spørgsmål. Det er helt ok at bringe spørgsmål og problemer frem uden at kunne svare på dem alle sammen. Men gør det klart, at *det er bevidst*, at du ikke giver svar på netop disse spørgsmål, og du bør sige noget om hvordan spørgsmålet/problemet kunne løses og også noget om, hvorfor det er relevant for opgaven.

Note:

Dette er en forkortet og omskrevet udgave af en artikel af den amerikanske professor i filosofi, Jim Pryor, fundet på (<http://www.jimpryor.net/teaching/guidelines/writing.html>)

Thomas Bindslev Rohrmoser

Filosofi-lærer i videregående skole i Danmark (i Schleswig-Holstein)

Medlem av den danske delegasjonen til filosofi-OL

14.3.2014